

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

۱	<p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>الف) معلومات معتزله که از پیشروان جبهه نفی و تعطیل بودند در حدود نقل و روایت احادیث بود. ب) همه اشیای واقعی در جهان، در ذهن ما به دو جزء «وجود» و «ماهیت» تحلیل می شوند. ج) تخلف ناپذیری نظام هستی، نتیجه اصل علیت است. د) در روش اشراقی، شیوه استدلالی محض با سیر و سلوک قلبی همراه می شود. ه) طبق اصول فلسفه اشراق، شناخت عقلی و استدلالی نسبت به آفریدگار جهان به اوج می رسد. و) از نظر علامه طباطبائی ریشه اعتقاد به علیت، در علم حضوری و معلوم بالذات است.</p>	۱/۵
۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>الف) نظر متکلمان اسلامی در زمینه ملاک نیازمندی معلول به علت، به نظریه ..... معروف است. ب) فارابی دیدگاه خود را درباره مدینه فاضله، از مبانی ..... خود الهام گرفته است. ج) سهروردی با الهام از قرآن کریم، از خداوند به ..... تعبیر می کند. د) فلسفه ای که صدر المتألهین بنیان گذاشت، ..... نام دارد. ه) پیروان اصالت ماهیت، ..... را نتیجه انتزاع ذهن می دانند. و) کتاب های بدایه الحکمه و نهایه الحکمه از آثار ارزنده ..... است.</p>	۱/۵
۳	<p>نویسنده هر یک از کتاب های زیر را مشخص کنید:</p> <p>الف) فصوص الحکم ب) نجات ج) مشاعر</p> <p>۱- ملاصدرا ۲- ابن سینا ۳- فارابی ۴- سهروردی</p>	۰/۷۵
به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	راجر بیکن از نظر فلسفی و علمی به ترتیب، تحت تأثیر کدام اندیشمند مسلمان بود؟	۰/۵
۵	به چه دلیل معتزله کرامات اولیا را انکار می کردند؟	۰/۵
۶	نام دیگر نظریه تشکیک وجود چیست؟	۰/۵
با توجه به فلسفه سهروردی، اصطلاحات زیر را تعریف کنید:		
۷	الف) انوار قاهر	۰/۵
	ب) معلوم بالذات	۰/۵
	ج) مشرق اصغر	۰/۵
ادامه سوالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

به سؤالهای زیر، پاسخ کامل دهید:

۸	روش مابعدالطبیعه چیست و چه تفاوتی با روش علوم گوناگون دارد؟	۰/۷۵
۹	واجب الوجود را با ذکر مثالی تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۰	علت تامه را با ذکر مثال تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۱	در فلسفه مشاء، عالمی که واسطه میان واجب الوجود بالذات و طبیعت است، چه نام دارد و وظایف موجودات آن عالم چیست؟	۰/۷۵
۱۲	این سینا چه چیز را منشأ کرامات و معجزات می داند؟ به اختصار توضیح دهید:	۰/۷۵
۱۳	از منابع حکمت اشراق، حکمت مشاء را شرح دهید:	۱
۱۴	تفاوت روش کلامی و فلسفه مشاء را توضیح دهید:	۱/۵
۱۵	«سفر من الخلق الی الحق» به چه معناست و با کدام مبحث اسفار مطابقت دارد؟	۱/۵
۱۶	نتیجه اعتقاد به اصالت وجود را شرح دهید:	۱/۵
۱۷	نظریه فقر وجودی را شرح دهید:	۱/۵
۱۸	نظر فلاسفه جدید غرب درباره منشأ اعتقاد به علیت را شرح دهید:	۱/۵
۱۹	از ویژگیهای سنت فلسفی اسلامی، وسعت نظر را توضیح دهید:	۱
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲ - چاپ ۹۷
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	الف) غلط ص ۱۳ (ب) صحیح ص ۲۹ (ج) غلط ص ۴۷ (د) صحیح ص ۹۳ هـ) غلط ص ۱۳۳ (و) صحیح ص ۱۴۲ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۲	الف) حدوث ص ۴۱ (ب) ما بعدالطبیعی ص ۶۴ (ج) نور الانوار ص ۱۰۰ د) حکمت متعالیه ص ۱۲۳ (هـ) وجود ص ۱۲۹ (و) علامه طباطبایی ص ۱۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۳	الف) ۳ یا فارابی ص ۶۲ (ب) ۲ یا ابن سینا ص ۷۵ (ج) ۱ یا ملاصدرا ص ۱۲۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۴	ابن سینا - ابن هیثم ص ۲۵	۰/۵
۵	اگر کسی جز پیامبر کار خارق العاده انجام دهد با معجزه انبیا اشتباه می شود. ص ۸۵	۰/۵
۶	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت. ص ۱۳۱	۰/۵
۷	الف) سلسله ی طولی از فرشتگان که هم رتبه و هم درجه اند و نسبت به یکدیگر حالت علیت و وجود بخشی دارند. ص ۱۰۲ ب) معلومی که ذات و حقیقت آن در نزد ذهن عالم حضور دارد و به علم حضوری درک می شود یا بی واسطه است. ص ۱۰۶ ج) مرتبه ضعیفی از علم حضوری انسان نسبت به نفس خود. ص ۱۰۹ هر مورد ۰/۵	۱/۵
۸	روش تعقلی ۰/۲۵ - مطالعه در چهره های ظاهری اشیاء وظیفه علوم گوناگون است. اما فلسفه به مطالعه در عمق واقعیت اشیا می پردازد. ۰/۲۵/چنین تعمقی در اشیا به روش تجربی که روش علوم گوناگون است مقدور نیست. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۷۵
۹	موضوعی که ضرورتا و وجوبا وجود دارد. ۰/۵ مثال خدا ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۷۵
۱۰	مجموعه عواملی که با بودن آنها معلول به وجود می آید و با نبود آنها به وجود نمی آید. یعنی شرط لازم و کافی است. ۰/۵ هر مثال صحیح ۰/۲۵ ص ۴۱	۰/۷۵
۱۱	عقول ۰/۲۵ این مجردات هم فیض هستی را از واجب الوجود به عالم طبیعت منتقل می کنند ۰/۲۵ و هم واسطه تکامل موجودات هستند ۰/۲۵ ص ۵۳ و ۵۴	۰/۷۵
۱۲	ابن سینا قوت نفس انسان را منشاء کرامات و معجزات میداند ۰/۲۵ به نظر او نفس آدمی از طریق اطاعت از احکام شریعت و انجام عبادات به مرتبه ای می رسد ۰/۲۵ که طبق قوانین جهان میتواند در آن تصرف کند ۰/۲۵ ص ۷۹	۰/۷۵
۱۳	سهروردی با حکمت مشاء و به ویژه افکار ابن سینا آشنایی داشت. ۰/۲۵ او از کتب عرفانی و رمزی ابن سینا بهره برده بود. ۰/۲۵ اجزایی از حکمت مشرقی ۰/۲۵ و قطعاتی از کتاب الانصاف ابن سینا را در دسترس داشت. ۰/۲۵ ص ۹۶	۱
۱۴	مبانی و مقدمات متکلمان با فلاسفه مشاء متفاوت است. ۰/۵ متکلمان غالبا استدلال خود را بر اساس حسن و قبح عقلی استوار می کنند. ۰/۵ اما حکما حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان میدانند و درباره خداوند و جهان هستی با این معیارها قضاوت نمی کنند. ۰/۵ ص ۱۱۴	۱/۵
۱۵	در این مرحله سالک از طبیعت و برخی عوالم ماورای طبیعی عبور کرده و به ذات حق واصل میشود ۰/۵ با مباحث کلی درباره احوال وجود ۰/۵ که مقدمه ی بحث توحید است مطابقت دارد. ۰/۵ ص ۱۲۵	۱/۵

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱۶	چون مفهوم وجود امری واحد است و درباره هر چیزی که به کار رود معنایی یکسان دارد ۰/۵ یعنی مفهوم وجود مشترک معنوی است ۰/۵ پس با این دیدگاه تمام زوایای جهان را حقیقتی مشترک یعنی وجود پر میکند ۰/۵ ص ۱۳۰	۱/۵
۱۷	ملاصدرا معلولیت و وابستگی موجودات را ناشی از ضعف مرتبه ی وجودی آنها میدانست ۰/۵ اگر موجودی ضعف و نقص و فقر وجودی داشته باشد به علت نیاز دارد ۰/۵ ولی اگر وجودی غنای ذاتی داشته باشد و صمد باشد مثل خدا نیاز به علت ندارد. ۰/۵ ص ۱۳۲	۱/۵
۱۸	به نظر فلاسفه جدید غرب علت یک رابطه عقلانی و خارجی نیست بلکه ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ تکرار یک حادثه به دنبال حادثه دیگر باعث اعتقاد ما به علت میشود ۰/۵ بنابراین علت رابطه ای جعلی و قراردادی است که ذهن در اثر عادت، میان حوادث برقرار میکند ۰/۵ ص ۱۳۹	۱/۵
۱۹	فلسفه اسلامی هیچگاه قومی و محلی نبوده و دیدگاهی به وسعت بشریت دارد ۰/۵ حکمای اسلامی همواره عناصر مثبت را از فرهنگ های دیگر گرفته و در نظام فکری خود جذب کرده اند و همواره امکان گفتگو میان فیلسوفان اسلامی و دیگر متفکران وجود داشته است ۰/۵ ص ۱۵۴	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰
سربلند و پیروز باشید.		

توجه: بیان جواب های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز

با تشکر

قابل قبول می باشد.

خدا قوت

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۱	<p>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</p> <p>(الف) حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز دارد. (ب) ارسطو معتقد بود که بدون موجودی جاودان و برتر از ماده، وجود نظم و انتظام در جهان محال است. (ج) فلاسفه الهی، توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی را پرتوی از عقل مجرد می دانند. (د) هر اقلیتوس معتقد به حقیقتی به نام لوگوس بود که به معنای عقل و نطق می باشد.</p>	۱
---	--	---

۲	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</p> <p>(الف) همه موجودات از نظر «وجود» با هم اشتراک دارند و اختلاف آنها از جهت ..... می باشد. (ب) دیوید هیوم که اساساً تجربه گرا است، امکان معرفت از طریق ..... و بدون ..... را رد می کند. (ج) کانت ضرورت وجود خدا را از طریق ..... اثبات کرده است. (د) اعتقاد به خدایی می تواند به زندگی معنا بدهد که به کمک ..... و منطق وجودش را پذیرفته باشیم و در ارتباط ..... با او زندگی کنیم. (ه) حکمای ایران باستان معتقد بودند که ..... همان خدا است و با ..... خود، جهانیان را آفریده است.</p>	۲
---	---	---

۳	<p>هر یک از گزینه ها عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد:</p> <p>(الف) انسان برخوردار از مراتبی از عقل جهانی و کلی می باشد. (ب) عقل، ذاتی انسان است و همان نطق می باشد. (ج) عقل عامل تضعیف ایمان می باشد. (د) عقل بعنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است.</p> <p>۱- ارسطو ۲- افلاطون ۳- هیوم ۴- کانت ۵- بزرگان کلیسا از قرن ۳ تا ۹ م</p>	۲
---	---	---

به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	دو فیلسوفی را که در اروپا در بین قرن های ۱۳ تا ۱۵ میلادی، دیدگاه های ابن سینا را ترویج کردند، نام ببرید:	۰/۵
۵	رابطه هر یک از مفاهیم زیر را با محمول وجود تعیین نمایید: (واجب، ممکن، ممتنع) (الف) شریک خدا (ب) کوه الماس (ج) انسان (د) خداوند متعال	۱
۶	هر یک از اصول زیر چه نتیجه ای در پی دارد؟ (الف) اصل علیت: (ب) اصل سنخیت:	۱
۷	هر یک از موارد زیر عقیده چه شخص یا اشخاصی بوده است؟ (الف) یا خدایی نیست یا نمی توانیم او را اثبات کنیم. (دو نفر) (ب) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است. (ج) ایمان هدیه های الهی می باشد.	۱

ادامه سؤالات در صفحه دوم

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
------	--------------------------	------

۸	از میان معیارهای یک زندگی معنادار که بعد از پذیرش وجود خداوند مطرح می‌شوند؛ یک مورد را بنویسید:	۰/۵
۹	از نظر فلاسفه مسلمان سه راه برای رسیدن به حقیقت وجود دارد که یکی از آنها وحی می‌باشد، دو مورد دیگر را نام ببرید:	۱
۱۰	دو مصداق عقل نزد فلاسفه مسلمان را بنویسید:	۱
۱۱	معلم اول و معلم ثانی به ترتیب لقب کدام فلاسفه بوده است؟	۱
۱۲	در مورد کتب ابن سینا به دو سوال زیر پاسخ دهید: الف) کدام کتاب او مختصر کتاب شفا می‌باشد؟ ب) کدام کتابش شامل آخرین دیدگاه‌های او در حکمت می‌باشد؟	۱
۱۳	سه اصل از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید:	۱/۵
۱۴	مهم‌ترین کتاب فلسفی ملاصدرا که با الهام از مراحل عرفانی نگاشته شده، کدام است؟	۰/۵
۱۵	کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم مشتمل بر چه موضوعاتی می‌باشد؟	۱
به سؤالات زیر، پاسخ کامل دهید:		
۱۶	از نظر فلاسفه مسلمان چگونه می‌توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده‌ها خود بخودی بوجود نمی‌آیند؟	۱
۱۷	فارابی عقل فعال را به چه چیزی تشبیه کرده است و چرا؟	۱
۱۸	از نظر فارابی دو وجه تشابه مدینه فاضله را با بدن سالم انسان بنویسید:	۱
۱۹	ابن سینا وجود شرّ و بدی را در طبیعت چگونه توضیح داده است؟	۱
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲-	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) غلط (ص ۵) ب) صحیح (ص ۳۴) ج) صحیح (ص ۵۰) د) صحیح (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۲	الف) ماهیت (ص ۳) ب) استدلال عقلی - تجربه (ص ۱۸) ج) اخلاق (ص ۳۷) د) عقل - روحی یا معنوی (ص ۴۴) ه) مزدا - خرد (ص ۵۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۲
۳	الف) ۲- افلاطون (ص ۵۲) ب) ۱- ارسطو (ص ۵۳) ج) ۵- بزرگان کلیسا در قرن ۳ تا ۹ (ص ۵۳) د) ۴- کانت (ص ۵۴) (هر مورد ۰/۵)	۲
۴	آلبرت کبیر - راجر بیکن (ص ۷)	۰/۵
۵	الف) ممتنع ب) ممکن ج) ممکن د) واجب (ص ۱۱) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۶	الف) ارتباط و پیوستگی موجودات جهان ب) نظام معین در جهان (ص ۲۵) (هر مورد ۰/۵)	۱
۷	الف) هیوم - آگوست کنت ب) ویلیام جیمز (برگسون هم درست است) ج) کرگور (ص ۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۸	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد (یا هر یک از موارد پنج گانه ای که در کتاب آمده) (ص ۴۴)	۰/۵
۹	عقل - شهود (ص ۶۲) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۰	۱- عقل به عنوان وجودی برتر و متعالی در هستی ۲- عقل به عنوان قوه استدلال و شناخت (ص ۵۹) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۱	ارسطو - فارابی (ص ۷۱) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۲	الف) نجات ب) اشارات و تنبیهات (ص ۷۵) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۳	اصالت وجود - وحدت حقیقت وجود - تشکیک وجود (ص ۸۶ و ۸۷) (هر مورد ۰/۵)	۱/۵
۱۴	اسفار اربعه (ص ۸۴) (هر مورد ۰/۵)	۰/۵
۱۵	نقد ارکان ماتریالیسم (یا فلسفه های جدید) - بیان یک دوره فلسفه اسلامی (ص ۸۹) (هر مورد ۰/۵)	۱
۱۶	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، (۰/۵) به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد و این محال است. (۰/۵) (ص ۵۹)	۱

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۸	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰ صبح مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	به آفتاب تشبیه کرده (۰/۵) زیرا عقل فعال برای انسان درست مانند آفتاب است نسبت به چشم که عامل بینایی می شود (۰/۲۵) یعنی عقل فعال با افاضه ی خود در قوه عقل آدمی، سبب فعالیت عقلی و ادراک حقایق می شود. (۰/۲۵) (ص ۵۹)	۱
۱۸	زیرا هر عضو آن متناسب با ویژگی خود وظیفه ای دارد و آن را به نحو احسن انجام می دهد. (۰/۵) و همانطور که در بدن انسان، برخی از اندامها بر برخی تقدم دارند، برخی از اعضای جامعه نیز بر برخی تقدم دارند. (۰/۵) (ص ۷۲)	۱
۱۹	او می گوید در یک نگاه کلی به طبیعت متوجه می شویم که تمام اموری که به ظاهر بی نظمی هستند، در واقع برای اعتدال طبیعت (۰/۵) و کمال نهایی آن و در یک نظم کلی لازم می باشند. (۰/۵) (ص ۷۶)	۱
	جمع نمره	۲۰

توجه :

بیان پاسخهای درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر
خدا قُوّت